

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

Aenmerckinge Op de Ketterije der Nudipedales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

het van den duyvel ghemaect was; **Doeghter** noch eene dwalinghe by / te weten / dat sy de eenigheyde niet en wilden onderhouden, noch te doen hebben niet die van Roomen.

Wp en zijn immer; arngaende dese ketterije / aen de Circumcelliones niet ghelyck / want aengacude het eerste, wp en dooden ons selven niet. Nengaende het tweede, dat past precis op Partije, die niet en wilt te doen hebben niet die van Roomen, scheurende de Kercke / en de eenigheyde bekende.

Du en bevinde sek niet dat semandt van dese **Oudt**-vaders de Circumcelliones soude veroorzbeelt hebben als ketteris / ter oorzake van hare wreedt-heydt / oft indien semandt dit soude ghedaen hebben / 'tis gheweest / om dat dese hare wreedt-heydt ghemenghelt is gheweest met die dwalinghe / leerende dat het vleesch banden dubbel gemaect was / ende soo Augustinus het hooz gheen wreedt-heydt en houdt / maer hooz eene wettighe / ende rechtbeerdighe straffe / de ketteris te verbolghen ter oorzake van hare dwalinghe / soo en zijn wp noch in d'een / noch in d'ander ghelyck aen dese ketteris.

AEN MERCKINGHE

Op de Ketterije der Nudipedales.

D Cabeljau wilt hebben in sijn Catholijcke Waerheydt pag. 563. dat dese Nudipedales, dat is te segghen Barrevoet-loopers, van *Augustinus* onder de ketteris ghestelt worden, om dat sy altijd met bloote voeten wandelden, quali ck verstaende eenighe spreucken der Schrifture, in de welcke van het uyt trecken der schoenen ghesproken wordt. Dese, seyd by / worden in de Roomiche Kercke naeghevolght van

Recollesten, Capueijnen, en andere Munnicken, doch onder ander pretext. &c.

Domine Cabeljau ghy hebt u beroepen op Augustinum, komt dan by tot Augustinum, om utw' bezoght te sien hoort d' ooght.

Hier zijn twee deelen / om de welke dese Barreboets-loopers souden veroordeelt wesen als ketters: Het eerste, om het barreboets-loopen / oft om dese actie selve. Het tweede, om dat sy de Schriften qualijck verstonden. Om welck van dese twee / seght ghy / dat dese secte is als kettersch veroordeelt / ghy weet van Augustino?

Hier staet D Cabeljau verstaet / stende dat hy in mijn traectje oertuygh was van ontrouwigheyt / hy en toert niet hoe hy't sal draeyen / want in sijn Memory-boeck pag. 262 ende 263. eerst seyd hy / dat dit barreboets-loopen ghehouden wierdt voor een ydele superstitie, als niet bevolen vanden Heere. Daer naer seyd hy / Men soude Augustinus soo konnen verstaen, dat het barreboets-loopen in sich-selven wel gheen eyghentlijke ketterie was (maer misschien superstitie) wanner het iemandt dede voor eenen korten tijdt, tot castijdinghe des lichaems, maer dat het ketterie was, daer van een wet te maken, ende texten der H. Schrifte daer toe te misbruycken. Ten derden / seyd hy. Wy nemen't op het barreboets loopen. Ten lesien: 'Tis ons even veel, als maer het laeste waer is, dat die mannen, die te schouwen zijn, beschreven worden van met bloote voeten te wandelen in verdraeghsaemheydt van koude.

Wat sal ick hier ten lesien van maken? nu neemt hy't barreboets-loopen in sich-selbe / ende hout dat hoort ydele superstite, daer naer 't selve wat verfoetende / misschien voor superstite, dan neemt hy het selve met het eynde / tot het welck het ghedaen wordt / ende andere omstandigheden / ende seght / dat het Ketterie is.

Wat haet al dit praten / en segghen / spreekt ront uyt met August. no (sonder te segghen / men soude hem soo konnen verstaen / hier en valt gheen konnen, want de woorden Augustini zijn klaer)

klaer) ende seght met Augustino: Daerom wordt dese secte voor ketterisch ghehouden, om dat sy soo wandelen, niet om haer lichaem te castijden, maer om dat sy de Schrifturen qualijck verstaen. Dese woorden zijn immers soo klaer als den middagh; te weten / dat de eenighe reden / waerom dese Secte verdoemt wordt / is / om dat sy de Schrifture / aengaende het barreboets-loopen qualijck verstonden.

Wel aen dan: Seght ghy nu / dat het barreboets-loopen in sich-selven / sonder meer / ketterije is / oft niet? seght ghy dat sae? stelt my eenen Oudt-vader voor / die dit seght; ghy en zijt niet machtigh dit te doen. Augustinus immers / seght contrarie / ende met recht / want soo soude David 2. Samuel. cap. 15. v. 30. ketterich moeten gheweest zijn / als hy met bloote voeten klom op den bergh der oliven. Seght ghy dat neen? soo en zijn dan onse Religieusen / om dat sy barreboets gaen / voor gheene ketterij te houden. Wat wilt ghy dan segghen? dat het barreboets loopen / een ydele superstitie is / om dat het vanden Heere niet bevolen en is? Soo was dan oock het barreboets-loopen van David een ydele superstitie / want dit en was mede aen hem vanden Heere niet bevolen. Seght ghy met neuen Dordrechtschen Bijbel Num. 14. dat dit in David een teecken was van rouwe, schaemte, ende vernederinghe? 't selve is mede van onse Religieusen: oft ghy moet dan David beschuldighen van superstitie / oft soo niet / soo en mooght ghy dan onse Religieusen mede niet uyt-schelden als superstiteus / ghemerckt sy in de oorzake selve aen David ghelijck zijn.

Maer ghy neemt tot u voordeel Philastrium Brixiensem, (die ghy schandelijck noch eens hebt verkozt) de welke (soo ghy seght) het barreboets-loopen soude uytgheben voor ydele superstitie / als niet bevolen vanden Heere. Doch mer dobbel bedrog / de wijle ick in mijn Staeltje pag. 294. hebbe byghebracht d'epghen woorden vanden voorzeyden Philastrius, segghende / dat dese

ketters leerden/ dat alle menschen (niemant upt-
ghenomen) ghehouden waren/ oft moesten barre-
boets gaen: Waer in sy bupten twijffel tweeking
dwaelden/ten eersten/ om dat sy eene wet stelden
voor alle menschen, ten tweeden/om dat sy dese al-
ghemeyne wet ende verbintenisse trocken upt
een besouder ghebodt / dat Godt certijds heeft
ghegheben aen Moyles, ende Esaias: oberfulck
maeckten dese ketters hare slot-reden / soo als
D. Cabeljan doozgaens oock doet / van een besou-
der tot een alghemeyn / in deser boeghen: Godt
heeft aen *Moyles*, ende *Esaias* gheboden barrevoets te
gaen, Ergo hy heeft dat gheboden aen alle menschen.
Dese slot-reden valscheijck upt Schysure ghe-
trocken/ noemt Philastrius een ydele Superstitie, die
van Godt niet gheboden en is; maer niet het barre-
boets-loopen in sy selben:

Seght dan opentlijck D. Cabeljan, wat wilt ghy
segghe dat in dese Secte als kettersch verdoemt
is? wilt ghy segghe dat het kettersch was / een
wet daer van te maecken? ick hebb' u dat datelijck
toeghestaen/te weten / een alghemeyne wet booz
alle menschen? soo Philastrius seyd / ende die vals-
schelijck ghetrocken upt de Schysure / soo Augu-
stinus seyd: maer wat schijn is hier om onse ke-
ligtenen / die barre-boets gaen / booz ketters te
houden? hebben sy opt gheleert dat alle menschen
moeten barreboets loopen? of hebben sy opt
een alghemeyne wet diesaengaende ghestelt booz
alle menschen/oft hebben sy opt gheseydt/dat alle
menschen/ niemant uptghenomen/ in conscien-
te verbintenisse hebben van barreboets te gaen
gheensins niet. Dat noemt Philastrius superstitie/
anders niet. Of hebben sy opt haer barreboets
gaen als noodtsakeijck bebesticht om de daer
Moyles, ende Esaias? in gheender manieren / dat
noemt Augustinus kettersch / de Schysure te ver-
draepen: oft hebben sy opt de meyninghe ghe-
hadt in haer barreboets gaen / van hare licha-
men niet te castyden? ter contrarjen/dat is hare
mey

meyninghe / ende die approbeert Augustinus, als
 hy seyd / : Dit is daerom een ketterije , om dat sy soo
 gaen, niet om het lichaem te castijden, maer om dat sy de
 Schrifture qualijck verstaen; Wat is dit anders te seg-
 ghen/ als dat hy het barreboets gaen approbeert-
 de / indien het met meyninghe gheschiede van't
 lichaem te castijden? Dese meyninghe hebben on-
 se Keltigieusen / ende sy en stellen gheene alghe-
 meyne wet/oft verbintenisse booz alle menschen/
 veel min doen sy die wt kracht vande Schrif-
 ture qualijck verstaen zijnde / ende het barreboets
 gaen in sy selben / sonder dese omstandigheden/
 en kan noch ketterich / noch superstitiens zyn:
 Hoe kont ghy dan/ oft waer in/ onse Keltigieusen
 houden booz ketterich/oft superstitiens? Seght my
 pfects/sonder kromme spzonghen / ende betwim-
 pelinghen/ waer in dat de ghelijckenisse tusschen
 haer/ ende de Nudipedales ghelegghen is. Ghy sult
 veel eer een mooz konnen wt maken/ als dit be-
 schoonen. Behalven voech dat ghy dit boozgaende
 in mijn Staeltje, het meestendeel aengheroert/ende
 vande meyninghe pag. 293. ende van een alghe-
 meyne wet pag. 294. al stillekens overslaet / ende booz
 gact/sonder een woort daer op t'antwoorden.

Maer ghy baert booz tot Hieronymum : ende
 om dat ick u in mijn Staeltje pag. 293. beschuldighet
 hadde / dat ghy de woorden des booznoemden
 Onst vaders / ontrouwelyck hadt ghecreert/
 stellende in de plaets van een keten, een koorde: Soo
 seght ghy hier op : De goede man en denckt niet,
 dat wy't in desen niet op een koorde, oft keten nemen,
 maer op het barreboets-loopen. (Siet; hier hebt ghy't
 wederom op het enkel barreboets-loopen) Dat
 en is hier nu de questie niet / waer op dat ghy het
 neemt; maer de vraghe is / oft ghy de woorden
 Hieronymi, qualijck ghecreert hebt : 'tis seker dat
 ja. Want daer Hieronymus seght / dat de Barre-
 boets-loopers van sijnen tijdt met een keten ghin-
 ghen / daer seght ghy / dat sy omwandelden met
 een koorde: vraght ghy my/ of daer soo veel aen-
 ghelegghen

Ghelegghen is? ick antwoorde dat jae / in dese omstandighepdt: Want ghy wilde onse Recolleten, ende Capucijnen verghelijcken by de Nudipedales, ende om dat sy aen haer dieg te meer souden seghen ghelijck te zijn / soo neemt ghy een koorde, in de plaets van een keten, het welck ick niet recht houde voor een bedroggh. Bekent dan uwe faute/ende seght my voorderg / wat Hieronymus van dese mannen verhaelt.

Ghy seght in uw' Catholijcke Waerheyt pag. 63. dat hy de maghet Eustochium waerschouwt / die mannen te schouwen, dien sy siet ghebonden met eene koorde, ende die met bloote voeten loopende, veel koude lijden.

Ter goeder trouwe *Domine Cabelliau*; meent ghy / dat Hieronymus de maghet Eustochium waerschouwt dese mannen te schouwen om die reden/re weren/ om dat sy barreboetsghinghen / ende ghetent: oft meent ghy dat hy-se enckelijck om het barreboets-loopen (want gh'hebt datelijck ghesepdt / dat ghy het neemt op het barreboets-loopen) voor kettershoudt: waer seght Hieronymus dat?

ICK bekenne dat hy dese mannen vande maghet Eustochium wilt gheschouwt hebben / maer ick heb' u de redenen wt hem in mijn Staelje ghestelt/waerom dat hy-se wilt gheschouwt hebben, leest mijne woorden noch eens pag. 291. ende overleght-se wel/daer sult ghy vinden/ dat Hieronymus seyd / dat dese mannen haer insiecken / in de huppen vande Edel-luyden / ende dat sy de vrouwen bedrogghen/haer verleydende niet alleen met valsche leeringhen/die noyt tot perfectie quamen / maer oock met groote ghebepusthepdt van lijf-castijdinghen/droefhepdt/ ende meer andere dinghen / die Hieronymus (soo hy seyd) beschamt is te verhalen.

Daer is het vast / goede man. Eustochium was niet alleenlijck een persoon die haren maeghdom voor haer leven hadde opghedraghen aen Godt/
waer

maer was oock een bande edelste van haren tijt/
als wesende ghesproten upt de edele stam bande
Wurghetmeesters van Roomen; soodanighe per-
soonen/ namentlijck (ghelijck ghy upt Hieronimo
ghehoort hebt) sochten dese mannen te verleyden/
ende bedrieghen. Niet sonder reden dan / waer-
schoutwt Hieronymus Eustochium, haer van sooda-
nighe verleyders der edele vrouwen te wachten/
ende het perijckel te schoutwen. Ende op dat sy
de selve mocht kennen / soo gheeft hy haer dese
nptwendighe teekenen/ als namentlijck/ het bar-
reboets-loopen / ghekerent te gaen / met langh
happ / oft met vrouwen happ (soo Hieronymus
spreekt) met eenen langhen haert/ &c. Seght nu
eens D. Cabeljan, wat perijckel koste wesen van
dese mannen / om dat sy barreboets / oft gheke-
rent omwandelden ?

Nu dan/ ghelijck ghy siet / ten komt hier niet
op aen / dit zijn alleen nptwendighe kenteeke-
nen/maer het moet komen op het bedrieghen/ en-
de verleyden der edele vrouwen/ dooz ghebepust-
heyt/dooz valsche leeringhen / dooz andere mid-
delen / die Hieronymus beschaemt is te segghen ;
daer was het perijckel / en dit perijckel wilt Hiero-
nymus van de edele maghet Eustochium ghe-
schoutwt hebben

Maecht nu eens by upt/ (soo ghy kont) uwe
toepassinghe op onse Heiligens die barreboets
gaen.

Maer ghy seght / dat Hieronymus dit allegaer duy-
vels argumenten noemt : dat is te segghen / in goet
Watijn ghesproken (soo als Hieronymus ghelooft
is te doen) Teekenen des duyvels. 'Tis waer ; die
waren oprechte teekenen des duyvels / niet het
barreboets / oft ghekerent gaen in sijn eghen
selven / (ten sy dat hy dit mede in David wilt be-
rispen als duyvelsch) maer het barreboets-loo-
pen / onder het pretext van hepligheyt / om de
vrouwen te verleyden/ende bedrieghen. Immers,
seght D. Cabeljan, dat is seker dat de Recolleten, ende
Capu-

Capucijnen, ende wat meer andere daer moghen zijn, barrevoets loopen. 'Tis waer/maer dit is het slechtste bescheedt vande wereldt/ want het barrevoets-loopen en is in sijn-selven/noch van Hieronymus, noch van Augustinus, noch van Philastrius, ghehouden gheweest booz ketterije/oft superstitie. Maer ter contrarisen van Augustinus bedeckelijck gheapproheert/wanneer het soude ghepleeght worden/om het lichaem te castijden; om welcke oorzake onse boozsepede Keligienzen dat doen.

Somma / wie isser soo blindt / die niet en siet / dat het barrevoets gaen in sijn-selven niet quaet is / 'ten zy dat het tot een quaet eynde gheschiede?

D. Cabeljau gaet voort : Sy hebben haer selven dar opgheluydt tot een wet. 'Tis oock waer: Maer niet tot een alghemeyne wet/die alle menschen daer toe soude verbinden/soo als Philastrius gheruyght van de Nudipedales, in welck stuck alleen hy dese Seete booz supersticiens houdt/ende niet om het enckel barrevoets-loopen. Noch oock/om dat onse Keligienzen de Schryfture qualijck verstaen/ in welck point alleen/Augustinus de Nudipedales booz ketterij houdt / en niet om het enckel barrevoets loopen.

Doorders seght D. Cabeljau: Sy stellen daer in groote heyligheydt, ende verdienstelijckheydt. Dat het soo zy: dit en deden de Nudipedales niet / maer sy deden dit om haer bedroggh te bedecken / ende de vrouwkens dooz soo eene uytwendighe lijdsaemheydt te berleyden/ende bedrieghen.

Ten lesten/beslyt D. Cabeljau. Tot soo verre zijn de Recollecten, en Capucijnen sekerlijck de Nudipedales gelijk. Hoe verre tot het barrevoets-gaen in sijn-selven? dat en is noch ketterije / noch superstitie. Oft wel tot het stellen dies-aengaende van een wet? dat en heeft uicemaudt vande Oudt-vaders in haer berispt / wel-verstaende van een toet in 't besonder/maer wel van een wet in 't ghemeyn/die de ketterij wilden uytghebrejdt hebben tot alle menschen/ende dat/ om dat sy de Schryfture qualijck

lijck verstonde. Oft om dat sy daer in stellen eenighe heplighepdt & contrarie deden de Nudipedales. Hoe verre dan zijn onse Religieusen ghelijck aen dese ketterg / ghemerckt sy in al dit / verre van haer zijn verschillende / behalven in de actie selbe / die noyt van eenigh Oudt vader als quaet is berispt gheweest / veel min als supersticie / veel min als ketterije ? Hoe dat D. Cabel, au sich dan keert / ende went / hy en is niet machtygh onse Religieusen / die barreboetg-gaen / te stellen tot supersticieus / oft ketterisch; ende alsoo blijft hy / als bozen / ontroutwigh in de ghelijckenisse / die hy ghemaect heeft tusschen haer / ende de Nudipedales.

A E N - M E R C K I N G H E

Op de Ketterije der Heracleoniten.

VAn dese / seght D. Cabeljau, in sijn Catholijcke Waerheyt pag. 564. ghetuyghen Epiphanius *Heresi* 36. Augustinus *Heresi* 16. ende Irenæus *lib. 1. cap. 18.* dat sy hare discipelen, als sy op sterven laghen, salden met olye, en balsam, ende met sekere ghebeden, ende aenroepinghen, meynende haer daermede vande eeuwighe doot te verlossen, ende te verlekere teghen de machten der duyfsternisse, om van haer niet ghegrepen te worden. Alsoo de Papisten mede, &c.

Ich hebbe upt die booznoemde Oudt-vaders / in mijn Staeltje ghetuont / datter gheene ghelijckenisse en is. Eerst upt Epiphanius, daer naer upt Augustinus, ten lesten upt Irenæus.

Hier op beghint D. Cabeljau in sijn Memory. boeck pag. 263. te discouereen in deser voeghen: P Hazart, sepdit hy / derft niet segghen dat ick van haer iedt hebbe aengheteeckent buyten waerheydt.

Wat het soo zy: maer ick soude u konnen beschuldighen vande waerhepdt bedeckt te hebben / om dat ghy de woorden van de boozsepede Oudt-vaders